

พระราชเสาวนีย์ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
ประจำปี ๒๕๔๗ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

*****

วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินไปศูนย์บริการและ
พัฒนาที่สูงปางตอง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยมี พลเอก ชัยสิทธิ์ ชินวัตร ผู้บัญชาการ
ทหารบก พลโท พิชายุมธ ม่วงมณี แม่ทัพภาคที่ ๓ นายสุพจน์ เลาว์ณย์ศิริ ผู้ว่าราชการ
จังหวัดแม่ฮ่องสอน นายสามารถ โชคคณาพิทักษ์ อธิบดีกรมชลประทาน นายเทอดศักดิ์ บุญยจร
วิศวกรใหญ่ฯ ด้านวางแผน และโครงการกรมชลประทานและนายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ ผู้ช่วยเลขาธิการ
กปร.เฝ้าฯรับเสด็จ

เมื่อเสด็จพระราชดำเนินถึงศูนย์บริการ และพัฒนาที่สูงปางตอง นายปลอดประสพ
สุรัสวดี ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กราบบังคมทูลรายงานการฝึกกำลัง
ประชาชนและเบิกผู้แทนกลุ่มประชาชน เข้ารับพระราชทานโล่หีรางวัลการประกวดหมู่บ้านส่งเสริมการ
ปลูกป่าเปียก จำนวน ๓ ราย อุปกรณ์ดับไฟป่า จำนวน ๕ ราย และได้ประทับรถยนต์พระที่นั่ง
เสด็จฯไปยังแปลงทดลองปลูกผัก ทรงปล่อยปลาคอดหลวง ทอดพระเนตรกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ
ในบริเวณศูนย์บริการและการพัฒนาที่สูงปางตอง

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระราชทานแก่ ดร. ปลอดประสพ
สุรัสวดี ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และคณะทำงานโครงการพัฒนา
ตามพระราชดำริ หัวหน้าส่วนราชการ และอาสาสมัครป้องกันไฟป่า (อสฟป.) รุ่นที่ ๑ ณ
ศูนย์บริการและพัฒนาที่สูงปางตองตามพระราชดำริ ตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

“ข้าพเจ้าถือว่า เป็นมงคลอันยิ่งใหญ่ที่ได้ยินราษฎรอาสาสมัครดูแลเรื่องไฟป่า กล่าว
คำปฏิญาณ เป็นคำที่ได้ยินแล้วน่าชื่นใจมาก ซึ่งแสดงว่าทุกคนเข้าใจความสำคัญของการมีป่าไม้ของ
ประเทศ อันที่จริงป่าไม้นี้ เดียวนี้ทั่วโลกก็ทราบกันว่าเป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญ เดียวนี้ทั่วโลกก็มีความ
กลัวว่าต่อไปในอนาคตอีก ๑๐ ปี ข้างหน้า ถ้าเราไม่ระมัดระวังเรื่องป่าไม้ที่จัดซึ่งเป็นของมีค่ามาก ก็
จะลดน้อยลงไป และจะเป็นของที่แพงซึ่งจะเป็นที่น่าเสียดายมากที่ประชาชนที่ยากจนจะต้องใช้เงินสำหรับ
มีน้ำรับประทานและน้ำใช้ ทางประเทศไทยนี้ ทางรัฐบาลก็ได้สนับสนุนอย่างมาก ที่จะให้มีป่าไม้ซึ่ง
เป็นต้นน้ำได้ช่วยกันดูแล แต่ต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนทั่วไปว่า การหวงป่าไม้ไม่ใช่เป็น
การแกล้ง หรือไม่เห็นใจแก่ประชาชนที่ต้องการไม้ไปขาย หรือต้องการไม้ไปสร้างที่อยู่อาศัยที่โน่นที่นี้
แต่ความจริงเป็นเรื่องสำคัญถ้าเราอยากมีน้ำใช้ สำหรับรับประทาน และสำหรับทำเกษตรกรรมกิจกรรม
เราต้องระมัดระวังป่าของเราที่ทั่วโลกขณะนี้เขากำลังดำเนินการอยู่

ในที่สุดนี้ ข้าพเจ้าก็ขออวยพรให้ท่านทั้งหลาย ด้วยเจตนาดีของท่านที่จะช่วยชาติ บ้านเมืองปกป้องคุ้มครองทรัพยากรอันสำคัญของชาติ ให้ท่านทั้งหลายมีความสุขความเจริญตลอดไป”
วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗

๑. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎร บ้านห้วยช่างคำ หมู่ที่ ๘ ตำบลห้วยโป่ง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยมี พลโท พิชายเมธ ม่วงมณี แม่ทัพภาคที่ ๓ นายสุพจน์ เลาว์ณย์ศิริ ผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอน นายสามารถ โชคคณาพิทักษ์ อธิบดีกรมชลประทาน นายเทอดศักดิ์ บุญขจร วิศวกรใหญ่ฯ ด้านวางแผน และ โครงการกรมชลประทาน และนายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ ผู้ช่วยเลขาธิการ กปร. นายลลิต ถนอมสิงห์ ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการฯ ๓ สำนักงาน กปร. เฝ้าฯ รับเสด็จ

เมื่อเสด็จพระราชดำเนินถึง นายเดชา สัตถาผล นายอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน กราบบังคมทูลรายงานข้อมูลหมู่บ้าน และทรงเยี่ยมราษฎร จากนั้นได้เสด็จฯ เข้าสู่พลับพลาที่ประทับ ทรงงาน

ในการนี้ ผู้อำนวยการสำนักชลประทานที่ ๑ กราบบังคมทูลถวายรายงานการจัดการ แหล่งน้ำ โดยมีสาระสำคัญ คือ กรมชลประทานจะดำเนินการจัดหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ให้ราษฎร บ้านห้วยช่างคำ หมู่ที่ ๘ ตำบลห้วยโป่ง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ตามที่นายอำเภอเมือง กราบบังคมทูล รายงานปัญหาและสภาพทั่วไป โดยให้ราษฎรตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำเพื่อบริหารจัดการน้ำของ โครงการฯ ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้สูงสุด

นายสหัส บุญญาวิวัฒน์ ผู้ช่วยเลขาธิการพระราชวังฝ่ายกิจกรรมพิเศษ ได้กราบบังคม ทูลรายงานเพิ่มเติมว่า พระอธิการอินสม จะธรรมโม เจ้าอาวาสวัดทุ่งรวงทอง ตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้มีลิขิตขอความอนุเคราะห์สนับสนุนการสร้างอ่างเก็บน้ำ ห้วยหมากพิกทอง เพื่อส่งน้ำให้พื้นที่การเกษตรและอุปโภค-บริโภคของราษฎร ในตำบลแม่ลาน้อย และตำบลท่าผาป้อม ซึ่งจะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของทางราชการต่อไป

๒. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้มีพระราชเสาวนีย์กับ นายสามารถ โชคคณาพิทักษ์ ตำแหน่งอธิบดีกรมชลประทาน ณ บ้านห้วยช่างคำ ตำบลห้วยโป่ง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ความว่า ให้กรมชลประทานพิจารณาจัดหาแหล่งน้ำช่วยเหลือราษฎรบ้านห้วย ช่างคำที่ประสบปัญหาขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและการอุปโภค-บริโภค

วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗

๑. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ไปยังโครงการธนาคารอาหารและชุมชนตามพระราชดำริบ้านนาป่าแปก หมู่ที่ ๔ ตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยจุดแรกได้เสด็จไปยังพื้นที่ปลูกป่าของกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ ป่าและพันธุ์พืช โดยมี นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พลโทพิชานเมธ ม่วงมณี แม่ทัพภาคที่ ๓ นายสุพจน์ เลาว์ณย์ศิริ ผู้ว่าราชการ

จังหวัดแม่ฮ่องสอน นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ เลขานุการ กปร. นายสมพล พันธุ์มณี รอง เลขานุการ กปร. พลเอกนิพนธ์ ภารณินิตย์ ที่ปรึกษาสำนักราชเลขานุการ และนายสมชัย เพียรสถาพร อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ฝ่าฯ รับเสด็จ

จากนั้นจึงประทับรถยนต์พระที่นั่งเสด็จ ฯ ไปยังโครงการธนาคารอาหารชุมชน ตามพระราชดำริบ้านนาป่าแปก มีนายบรรพต หงษ์ทอง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นายสามารถ โชคคณาพิทักษ์ อธิบดีกรมชลประทาน นายธงชาติ รักษาคุณ อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร นายสิทธิชัย ประเสริฐศรี รองผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอน นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ ผู้ช่วยเลขานุการ กปร. ฝ่าฯ รับเสด็จ ทรงพระราชดำเนินทอดพระเนตรกิจกรรมต่างๆ ของโครงการ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้พระราชทานพระราชเสาวนีย์ให้แก่ข้าราชการและคณะทำงาน โครงการธนาคารอาหาร และชุมชน สรุปความได้ดังนี้

การดำเนินงานของโครงการฯ นี้ มีแนวทางที่ถูกต้องแล้วดำเนินการได้เป็นจริงสมดังพระราชปณิธาน ขอให้พยายามรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ไว้ เช่น การอนุรักษ์พันธุ์เห็ดหลากหลาย กบต่าง ๆ กบเขียวภูเขา ส่วนการดำเนินการด้านอาหารก็ต้องอนุรักษ์ไว้และขยายผลการพัฒนาให้กว้างขวางต่อไป สหประชาชาติ (UN) บอกไว้ว่าอาหารจะขาดแคลน ราคาแพงขึ้น ประเทศต่างๆ จึงจำเป็นที่จะต้องจัดหาอาหารเลี้ยงประชากรจึงควรทำโครงการธนาคารอาหาร ซึ่งได้มาทำที่นี้และประสบความสำเร็จดี

นักวิชาการต่างประเทศบอกว่าอีก ๑๐ ปี น้ำจืดจะขาดแคลน ในโลกนี้มีน้ำจืดจำกัด ประชากรเพิ่มมากขึ้น มีความจำเป็นจะต้องใช้น้ำจืดมากขึ้น น้ำจืดที่สามารถรับประทานได้มีค่าที่ประเทศมาเลเซีย รัฐบาลได้อนุมัติให้ก่อสร้างที่เก็บน้ำฝนขนาดใหญ่มาก ทั้งๆ ที่ประเทศมาเลเซียมีฝนตกจำนวนมาก เขาก็พยายามที่เก็บน้ำฝนไว้ใช้ประโยชน์ในยามขาดแคลน โดยเฉพาะที่ฝนตกลงมา แต่ละบ้านน่าจะหาที่เก็บกักน้ำฝนไว้ แต่ในกรุงเทพฯ จะมีอากาศที่ไม่บริสุทธิ์ มีฝุ่นละอองมาก อาจจะมีปัญหาในการเก็บกักน้ำไว้ใช้ประโยชน์ได้ ส่วนที่จังหวัดนราธิวาส มีฝนตกมากแต่น้ำจืดก็หายหมดไป ไม่มีที่เก็บไว้ประกอบกับเมื่อก่อนป่าไม้มีจำนวนมาก ป่าไม้จะมีส่วนสำคัญ ที่จะช่วยเก็บกักน้ำ โดยเฉพาะน้ำใต้ดิน ปัจจุบันป่าไม้ถูกทำลายลงมากทำให้น้ำใต้ดินหมดไป ดังนั้น จึงควรช่วยกันรักษาป่าไม้เพื่อให้เป็นที่เก็บกักน้ำและอาหาร

แม่ทัพภาคที่ ๓ จะส่งเสริมให้ปลูกต้นไม้จำนวนมาก ๆ ก็จะเป็นประโยชน์เพราะนอกจากจะเป็นป่าไม้ที่ช่วยเก็บน้ำใต้ดินแล้ว ราษฎรยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์หลายอย่างด้วยและควรให้มีการรณรงค์ให้ช่วยกันเก็บกักน้ำ รักษาน้ำสะอาดบริสุทธิ์มิให้ไหลลงทะเลไปโดยเปล่าประโยชน์

๒. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้มีพระราชเสาวนีย์ กับ นายธงชาติ รักษาคุณ ตำแหน่ง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ณ บริเวณโครงการธนาคารอาหารชุมชนบ้านนาป่าแปก ความว่า

- ให้มีการแปรรูปข้าวสาลีเป็นแป้งแล้วส่งเสริมแม่บ้านเกษตรทำขนมหลากหลาย
- จำหน่าย
- ให้ส่งเสริมปลูกไผ่ เพื่อให้เกิดพื้นที่สีเขียว แทนพื้นที่ว่างเปล่าบนพื้นที่สูง
  - ให้ปลูกกาแฟเสริมสภาพป่า เป็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไม่ทำลายป่า และเป็นการป้องกันไฟป่า

๓. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้มีพระราชเสาวนีย์ กับคณะทำงาน Food Bank ณ บ้านนาป่าแปก ความว่า

- ๓.๑ ให้รักษาทรัพยากรธรรมชาติเอาไว้ โดยเฉพาะเขียดแล้ว
- ๓.๒ อนาคตข้างหน้า น้ำกับน้ำใช้จะขาดแคลน เนื่องจากความเจริญความทันสมัยทำลายธรรมชาติ จะทำอย่างไร

- ให้ชาวบ้านกักเก็บน้ำฝนไว้ใช้ ในลักษณะธนาคารน้ำ
กรมชลประทานลองไปคิดดู เช่น ทำโอ่ง ทำหลุมกักเก็บน้ำ (Water Bank)

- รณรงค์รักษาน้ำให้สะอาด โดยเฉพาะต้นน้ำของแม่น้ำลำธาร
- ๓.๓ พลังงานโดยธรรมชาติจะขาดแคลน ถ้าหากใช้ไม่ถูกวิธีหรือใช้ไม่จำกัดแบบไม่มีทดแทน ถ้าให้ชาวบ้านทำธนาคารพิน จะทำอย่างไร ? ให้ป่าไม้ลองไปคิดดู

- ปลูกป่า เพื่อทำพิน หรือปลูกต้นไม้ทำพินโดยเฉพาะ (ไม้โตเร็ว)
- การทำธนาคารพิน ต้นน้ำไม่หาย ต้นไม้ไม่หาย ป่ายังเหมือนเดิม

๔. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้มีพระราชเสาวนีย์กับ ผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอนผู้แทนหน่วยต่าง ๆ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และคณะทำงานโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ณ โครงการธนาคารอาหารชุมชนบ้านนาป่าแปก ตำบลหมอกแป่ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยมีพระราชเสาวนีย์ที่เกี่ยวข้องกับการประมง ดังนี้

๔.๑ แนวทางการดำเนินงานโครงการธนาคารอาหารชุมชนที่ดำเนินการมาถูกต้องแล้วสามารถทำให้เป็นจริงได้ในอนาคตอาหารจะขาดแคลนมากขึ้น ควรทำธนาคารอาหารชุมชนต่อไป

๔.๒ ให้เพาะพันธุ์เขียดแล้ว พันธุ์กบต่างๆ และพันธุ์สัตว์น้ำพื้นเมืองปล่อยกลับคืนธรรมชาติ และให้พยายามอนุรักษ์ทรัพยากรของไทยไว้

๔.๓ มีรับสั่งเรื่องเขียดตาโอดที่ภาคอีสาน ชาวบ้านบอกว่ารสชาติอร่อยแต่พบว่าใกล้สูญพันธุ์แล้ว

*****